

Ciril Kosmač-Pomladni dan

Knjiga Pomladni dan je eno izmed del, ki je nastalo pod peresom pisatelja Cirila Kosmača. Napisana in izdana je bila nekaj let po strahotni drugi svetovni vojni, torej v drugi polovici prejšnjega stoletja.

Zgodba govori o fantu, ki se po dolгих letih vrne domov, v rodno vas ob reki Idrijci. Doma v svoji temni čumnati stare hiše obuja spomine na mrtvega očeta, mater ter čas pred začetkom vojne.

Najbolj zanimiv del knjige je po mojem mnenju obujanje spomina na čas, ko ga je oče poslal v trgovsko šolo. Nekaj časa se je tam izobraževal, nato pa jim je doma zmanjkalo denarja za šolnino. To so seveda izvedeli vsi vaščani in se jim posmehovali. Govorili so, da sedaj fant ne bo ne kmet, ne gospod. Najbolj posmehljiv pa je bil vaški bogataš, Modrijanov Ludvik. Nekega dne, ko je fant skupaj z očetom na dvorišču žagal drva, so noge mimo prinesle prav Modrijana. Fant se je vljudno umaknil in prisluškoval. Modrijan je po ovinkih začel zbadati očeta zaradi revščine. Oče je bil nekaj časa tiho, nato pa je Modrijanu povedal kar mu gre, ampak mu ni prišel do živega. Zvečer se je oče odločil, da gre naslednji dan skupaj s sinom v Tolmin, na gimnazijo, da se bo fant učil in bo izučen ter bo imel vsaj nekaj denarja. Fant ni bil zelo navdušen. Oče mu je zaupal da bo mati kmalu umrla, saj že devet let boleha za jetiko. To ga je prizadelo in šokiralo, zato je materi obljubil, da se bo učil, saj je bila to njena zadnja želja. Kar je obljubil je tudi naredil. Naslednji dan sta šla z očetom v Tolmin na gimnazijo in ravnatelj je fantu dal poln nahrbtnik knjig, da se bo učil in v juniju prišel k izpitom. Doma bratje in sestre niso bili navdušeni nad tem izobraževanjem, saj je bil fant oproščen marsikaterega kmečkega dela, medtem ko so drugi v družini morali delati.

Glavna oseba v tem dogodku je 17-letni fant, ki je ubogljiv, trmast, odločen in nekako prilagodljiv. Vidi se, da ima starše, brate in sestre zelo rad, kar tudi večkrat pokaže z dejanji. Njegov oče je prizadeven, delaven, razumevajoč in predvsem dober oče. Nato pa je tu še sosed Modrijan, pravo nasprotje prejšnjih dveh. Modrijan je vzvišena, zasmehujoča, zbadljiva in neprijazna oseba, ki je polna same sebe in misli, da je nekaj več kot ostali, ker ima denar.

Nauk te zgodbe oziroma omenjenega dogodka bi lahko primerjali s pregovorom: »brez muje se še čevelj ne obuže«, saj se je potrebno zelo potruditi, biti trmast, se marsičemu odreči ter preslišati kakšne brezzvezne pripombe da ti uspe doseči nek cilj.

Knjiga ni bila med mojimi najljubšimi, saj je, kot druge knjige pisateljev iz tistega časa, napisana zelo monotono. Ni me posebej pritegnila, tudi razumljiva ni najbolje. Na čase je dolgočasna in pisatelj bi lahko zgodbo zapisal na krajši način. Drugače pa bi lahko rekla, da je poučna, saj je opisano tudi življenje in trpljenje ljudi med vojno.